

TECKNING: HENRIK LANGE

Ett hägrande EU-medlemskap är den morot som ska sätta fart på reformerna och utvecklingen och därmed också minska fattigdomen. Det menar den svenska regeringen som gör EU-integrationen till huvudmål för det svenska biståndet till östra Europa och på Balkan.

EU-närmandet morot för nytt Europabistånd

Sveriges bistånd till Östeuropa kommer i fortsättningen att styras av samarbetsländernas närmande till EU och den reformprocess som detta innebär.

Ett nytt politikområde, kallat *Reformsamarbete i Östeuropa*, införs nästa år i regeringens budget. Basen kommer att vara EU:s handlingsplan för Östeuropa och medlemsperspektivet för Västra Balkan. Dessa EU-instrument ses som motorn i utvecklingen och därmed också det viktigaste

medlet att bekämpa fattigdomen.

Regeringen tar fasta på att länder som Ukraina, Moldavien och de på Balkan redan idag vänder sig mot EU när de ska genomföra reformer och stifta nya lagar.

Ett exempel på den nya inriktningen ges i strategin för Moldavien som rege-

ringen nyligen antog. Moldavien har den senaste tiden klart vänt sig mot EU, trots att ett medlemskap inte är aktuellt. Sveriges kontakter med Moldavien ska bli bredare, säger biståndsmminister Gunilla Carlsson.

Sidan 2-3

TURKIET

EU-hopp stöd för rättigheter

EU-perspektivet blev en hävstång för de mänskliga rättigheterna, säger Idil Isil Gul, chef för ett Sida-stött institut i Istanbul. Men nu känner vi oss svikna av EU. *Sidan 4.*

VITRYSSLAND

Öppet bistånd för förändring

Sverige tror på exponering, att vitryssar får se hur det fungerar i andra länder. Men att stödja reformer är lönlöst med nuvarande regim, menar regeringen i en ny strategi. *Sidan 6.*

KROATIEN

Gaykamp för tolerans

De visar sin homosexualitet öppet för att folk ska vänja sig. Zvonimir och Gordan från organisationen Queer Zagreb, har fått stöd från Sida för att bli accepterade. *Sidan 7.*

MOLDAVIEN

Här testas det nya biståndet

Svenskt bistånd till östra Europa ska styras av EU-närmandet. Biståndsministern ser Moldavien som ett viktigt testland för den starkare EU-inriktningen.

● – EU-perspektivet är ett kraftfullt verktyg som vi ska använda för att hjälpa Moldavien att nå upp till EU-standard och därmed minska fattigdomen, slår Gunilla Carlsson fast efter sitt besök i landet.

Men hon är noga med att understryka att det absolut inte räcker med EU-perspektivet. Fattigdomsinriktningen och politiken för global utveckling, PGU, är grundbultar i utvecklingssamarbetet.

Sverige ska ha ett helhetsperspektiv på Moldavien liksom för de andra länder som vi hädanefter ska bedriva utvecklingssamarbete med, säger hon.

– Vi ska bredda vårt engagemang med landet. Sverige är en av Moldaviens största biståndsgivare, nu är det dags för ökad handel och flera kontakter. Vi ska använda alla våra politiska instrument för att samverka. Vi måste även bli en stark röst för Moldavien i Bryssel!

Viljan till reformer finns i Moldavien, men takten är långsam.

– Det är viktigt att vi är politiskt engagerade och hjälper dem att reformera sig själva, säger Gunilla Carlsson. Jag tror att ett starkt svenskt engagemang kan påverka dem. När de ser att vi bryr oss blir det en signal för dem att fortsätta reformarbetet.

För biståndsministern är Moldavien ett nyckelland i vårt bistånd österut. Det är därför hon har varit angelägen att skriva på den nya strategin tillsammans med den moldaviska regeringen, medan resten av Sveriges samarbetsländer får vänta tills den nu inledda kon-

centrationsprocessen är klar.

Biståndsministern har ett klart budskap till svenska aktörer som är intresserade av Moldavien:

– Häng på nu! Nu har vi tagit landstrategin och ska fördjupa och bredda samarbetet.

Gunilla Carlsson tycker att det finns bra förutsättningar för att till exempel importera jordbruksprodukter från Moldavien – inte minst vin!

– Vi kan importera moldaviskt vin för att visa Ryssland vad vi tycker om deras bojkott, säger hon.

Biståndsminister
Gunilla Carlsson.

Politiska druvor. Ryssland bojkottar moldaviskt vin för att sätta press på landet att inte börja agera för självständigt och närma sig EU.

På väg mot EU? Det krävs en hel del innan länder som Moldavien, Ukraina och Georgien kan sälja sina produkter på EU-marknaden: produktutveckling, marknadsföring, transporter etc.

Nej till svenskt budgetstöd

● Sida hade föreslagit att Moldavien ska få budgetstöd av Sverige, det vill säga ett finansiellt stöd till landets program för fattigdomsbekämpning. Svenska regeringen sa emellertid nej och uppmanar Sida att återkomma om två år.

Andra viktiga biståndsaktörer i Moldavien använder numera budgetstöd.

Biståndminister Gunilla Carlsson konstaterar att den svenska regeringen har gjort en bedömning som avviker mot andra givares.

– Jag tror säkert att budgetstöd är ett effektivt bistånd, säger hon, men jag är osäker på Moldaviens korruptionsbekämpning. Det, tillsammans med inskränkningar i medias frihet, får alarmklockor att ringa hos mig. Vi har ansvar inför fattiga människor att biståndet inte hamnar i fel fickor och därmed förstärker orättvisorna. Vi har också ansvar inför svenska skattebetalare. Jag ser vårt nej till förslaget, som en signal att vi vill se mera insatser mot korruption från regeringen, något som vi vill stödja.

FOTO: NINA STRANDBERG

FAKTA • SVENSKT BISTÅND TILL MOLDAVIEN

Sverige är den största biståndsgivaren till Moldavien efter EU och USA. Det svenska utvecklingssamarbetet med landet uppgår i år till 110 miljoner kronor, en påtaglig ökning. I den nya strategin anges att ungefär hälften av biståndet ska gå till god samhällstyrning, en del till att stärka konkurrenskraften på landsbygden och en del till att minska landets sårbarhet på energiområdet. Den sociala sektorn nämns inte i strategin men där pågår Sida-finansierade projekt på cirka 30 miljoner kronor. Ett område som Sverige nu lämnar är trafficking, med motiveringen att där finns många andra givare.

Moldavien, inklämt mellan Ukraina och Rumänien, har 4,5 miljoner invånare, varav många jobbar utomlands.

Ett östland som vänder sig västerut

Moldavien är det första land där regeringens nya inriktning av Europabiståndet formuleras.

Där Sida i sitt förslag hade angett fattigdomsbekämpning som huvudmålet för samarbetet står nu att EU-närmandet ska vara riktlinjen. Det betonas att Moldavien numera själv fäster stor vikt vid EU-närmandet, främst genom att sträva efter att uppfylla den handlingsplan som EU upprättat med landet i enlighet med unionens grannlandspolitik.

Förhållandet mellan EU-anpassningen och fattigdomsbekämpningen formuleras på följande sätt: ”Sverige kommer att stödja Moldaviens EU-närmande och EU-anpassning som det långsiktigt bästa sättet att bidra till landets fattigdomsbekämpning.”

Moldavien är direkt grannland med EU sedan Rumänien vid årsskiftet blev

medlem. Under de månader som gått sedan dess har över 800 000 moldavier ansökt om medborgarskap i Rumänien genom att åberopa att deras föräldrar är födda i Rumänien före andra världskriget (då dagens Moldavien var en del av Rumänien).

Arvet från Sovjetunionen vilar fortfarande tungt över Moldavien men, trots att den nuvarande presidenten och regeringen kommer från det reformerade kommunistpartiet, har Moldavien på senare tid vänt sig mot EU, bort från Ryssland. Ryssland har försökt utnyttja landets beroende på ett sätt som retat upp moldavierna, och drivit på närmandet till EU. Kulmen nåddes vid årsskiftet när Ryssland bestämde sig för att bojkotta moldaviskt vin, en viktig exportprodukt för det lilla landet.

Moldaviskt vin – på väg till Sverige?

LEDARE

av KLAS MARKENSTEN

Nytt politikområde

Regeringen inför ett nytt politikområde, Reformsamarbete i Östeuropa. Vad innebär detta för Sida och våra svenska samarbetsparter?

Det nya politikområdet skall betona EU-närmande mer än fattigdomsfrågorna. Regeringen ser EU-närmandet som ett kraftfullt instrument för fattigdomsbekämpning. Politikområdet ingår i PGU, den svenska politiken för rättvis och hållbar global utveckling.

EU-närmande och fattigdomsbekämpning går alltså hand i hand. Men självklart kommer ett nytt mål för samarbetet genom Sida i Östeuropa att innebära delvis nya arbetsformer.

Vi och våra samarbetsparter måste bli ännu bättre på att kunna EUs mekanismer, arbetssätt och terminologi. Sidas samarbete med kommissionen bör bli mer intensivt, både i fält och i Bryssel. Vi skall lägga ännu mer krut på att påverka EUs nya biståndsinstrument i Östeuropa, och samverka nära med kommissionens bistånd.

Sida skall också bli bättre på att förstå vad EU-närmandet innebär. När vi inför samarbetsstrategier ser på ett lands utveckling, skall vi tydligare analysera vad EU-närmandet betyder inom olika områden, och vilka effekter det får för olika grupper.

Hittills har vi, tillsammans med andra givare, kritiskt granskat ländernas strategier för fattigdomsbekämpning. Nu kommer vi att lika noggrant nagelfara ländernas planer för EU-närmande.

Nytt politikområde således, men fortfarande samma strävan: att använda skattebetalarnas pengar väl, till nytta för invånarna i Östeuropa.

Klas Markensten
Chef, Sidas
Europaavdelning

TURKIET

EU hävstång för mänskliga rättigheter

Hoppet att få komma med i EU har drivit på arbetet för mänskliga rättigheter i Turkiet. Men idag växer besvikelsen på EU.

Centret för mänskliga rättigheter vid det privata Bilgiuniversitetet i Istanbul är Sidas äldsta samarbetspart i Turkiet. Det får, sedan 2002, stöd av Sida; idag gäller det huvudsakligen två projekt, ett om kvinnors och ett om funktionshindrades rättigheter.

När jag träffar chefen för centret, Idil Isil Gul, är hon fortfarande chockad över mordet på den turk-armeniske journalisten Hrant Dink tidigare i år. Han samarbetade nära med centret, inte minst i en konferens förra året som blev början på en dialog om det som hände den armeniska folkgruppen i Turkiet i början av förra seklet.

– Fram till mordet tyckte jag att allt gick framåt i Turkiet när det gäller mänskliga rättigheter, säger Idil Isil Gul. Nu verkar det som om de nationalistiska krafterna stärks.

Centret arbetar huvudsakligen med att utbilda domare, advokater, representanter för högsta domstolen samt organisationer. Därutöver driver det forskning

och ordnar konferenser och debatter om kvinnors situation och flyktingars, funktionshindrades och fångars rättigheter.

När EU och Turkiet inledde förhandlingar om medlemskap för fem år sedan blev de s.k. Köpenhamnskriterierna om politiska och mänskliga rättigheter centrala och Idil Isil Gul konstaterar att väldigt mycket har hänt på det området i Turkiet, inte minst när det gäller lagstiftning. Utsikten att komma med i EU har blivit en hävstång för arbetet med de mänskliga rättigheterna.

Men idag är besvikelsen på EU stor, säger hon. Hon själv, liksom många andra, känner sig förolämpade av EU:s negativa attityd mot Turkiet.

– Många har tappat tron på att vi någonsin kommer med. Därmed minskar också motivationen att driva förändringar.

Turkiet är mitt emellan ett u-land och ett västeuropeiskt land, säger Idil Isil Gul.

Det är en av de snabbast växande ekonomierna i världen men de flesta får ingen nytta av tillväxten. Därför är arbetet för sociala och ekonomiska rättigheter mycket viktigt men där tycker hon inte att EU driver på.

– Många förväntade sig att närmandet till EU även skulle leda till påtagliga materiella förbättringar, säger hon. Men ingenting har hänt. Människor är fortfarande lika fattiga.

Idil Isil Gul har studerat vid Raoul Wallenberg-institutet i Lund, vars stöd har varit viktigt för tillkomsten av Centret för mänskliga rättigheter i Istanbul. De flesta studenterna vid centret kommer från organisationer och mycket av undervisningen i magisterprogrammet i mänskliga rättigheter (det första i Turkiet) bedrivs på kvällstid.

EU kan avgöra

Turkiet befinner sig vid ett vägskäl och det är EU som kan avgöra vilken väg landet tar. Det menar Sveriges generalkonsul, Ingmar Karlsson, som är chef för sektionen för turkiskt-svenskt samarbete vid generalkonsulatet i Istanbul. Sektionen driver ett biståndsfinansierat program för att hjälpa Turkiet att bli medlem av EU och stärka relationerna mellan Sverige och Turkiet. Generalkonsulatet

Turkiet står inför ett vägval och EU:s roll är avgörande. När EU-medlemskapet hägrade ökade reformtakten och situationen för de mänskliga rättigheterna förbättrades. Nu är EU kallsinnigt och turkarna är besvikna.

Rättigheter

Bra vägvalet

anordnar bland annat EU-seminarier runt om i Turkiet.

Det viktigaste nu är att landets reformprocess fortsätter, anser Ingmar Karlsson. Om EU slår igen dörren stärks de nationalistiska krafterna samtidigt som det blir mindre utländska investeringar i landet.

EU är också ett fredsprojekt för Turkiet, hävdar han. Kurderna ser ett framtida medlemskap som en garanti för deras mänskliga rättigheter. Och om sydöstra Turkiet ska kunna utvecklas är EU en förutsättning.

Utvecklingen i Turkiet går i rätt riktning, anser Ingmar Karlsson och närmandet till EU har varit viktigt. Men EU

UKRAINA

EU och Sverige förebilder

Visst fungerar EU som en morot för Ukraina, säger Kristina Salomonsson, Sveriges biståndssamordnare i Kiev. Jag använder alltid EU-närmandet som argument i diskussioner med våra samarbetsparter. Sverige är en i vissa avseenden väldigt stark förebild för många i Ukraina, både som enskilt land och som EU-land.

Formellt finns inget beslut eller ens någon diskussion i EU om att Ukraina ska bli medlem men Ukraina är det av EU:s östra grannländer som tydligast uttrycker att det vill komma med. Till och med den Rysslandsvänlige premiärministern Janukovitj har numera lärt sig att uttala sig rätt om EU. Men kunskapen om vad som gäller för ett EU-medlemskap är dålig.

Den starkare betoningen av EU-integration i det svenska utvecklingssamarbetet innebär förmodligen ingen skillnad, menar Kristina Salomonsson.

– Vårt samarbete består redan av projekt som på olika nivåer och områden ska bidra till att Ukraina ökar sin kapacitet att hantera EU-integrationen.

Sida har ett par insatser som är specifikt inriktade på att stödja EU-integration. Men även i övriga insatser är det EU:s regelverk eller värdegrund som är utgångspunkten. Det gäller till exempel strålskydd, miljö, energi, social sektor, mänskliga rättigheter och media.

har förolämpat Turkiet, genom att ständigt höja ribban för Turkiets medlemskap och skapat ett läge där alltför turkar vänder sig bort från EU.

Sveriges relationer till Turkiet har förbättrats betydligt på senare år. Sverige hade lågt anseende på grund av kritiken mot Turkiet för brott mot mänskliga rättigheter och i kurdfrågan. 2001 inleddes det biståndsfinansierade programmet för att förbättra kontakterna mellan länderna.

– Idag ses Sverige som en bra part till Turkiet, konstaterar Ingmar Karlsson. Det är inte längre någon som misstänker att vi har en dold agenda. De förstår att

SERBIEN

EU både morot och piska

– EU fungerar absolut som morot i Serbien, konstaterar Björn Mossberg, Sveriges biståndsråd i Belgrad.

Samtidigt har EU:s krav på att general Mladic ska utlämnas till krigsförbrytartribunalen stoppat alla förhandlingar om medlemskap.

Det svenska biståndet till Serbien går ut på att hjälpa landet att förbereda sitt inträde i EU, genom stöd till institutioner och till reformarbete.

– Vi vet ännu inte hur den nya inriktningen av biståndet kommer att påverka oss men naturligtvis skulle vi kunna arbeta ännu mera med institutionsuppbyggnad, säger Björn Mossberg. Frågan är hur mycket vi ska arbeta med det civila samhället som vi idag ger mycket stöd till.

Serbien regeras av en koalition med tre partier där majoriteten är för EU-integration. Men några av ministrarna sätter käppar i hjulet. De anser att Serbien fungerar bra och inte behöver de reformer som EU kräver.

Media och en stor del av allmänheten är för EU-integration men en tredjedel av befolkningen stöder ett öppet EU-kritiskt parti.

Debatten i Serbien idag domineras av Kosovo, och Ryssland höjs till skyarna för att det motsätter sig FN-förslaget om Kosovos självständighet. Frågan har dock ännu inte påverkat EU-opinionen.

vår kritik berodde på att vi ville att de skulle bli mera EU-fähiga för att vi vill ha med dem i EU.

Det viktigaste är att Turkiets reformprocess fortsätter, säger Ingmar Karlsson, Sveriges generalkonsul i Istanbul.

VITRYSSLAND

Utbyte och exponering – men inget reformstöd

En bred ansats och fortsatt prioritering av mänskliga rättigheter. Så blir den nya strategin för utvecklingssamarbetet med Vitryssland.

FOTO: KRISTINA HENSCHEN

Strategin för Vitryssland genomsyras av ett rättighetsperspektiv. Den uppmanar också till samarbete och utbyte – inklusive med *lägre* statsanställda tjänstemän. Reformansatsen är däremot nedtonad.

– Det finns ingen anledning för oss att ge stöd till reformer, säger Kristina Henschen, samordnare för Vitryssland på Sida, eftersom vi ser begränsade möjligheter till resultat.

Stödet till Vitryssland skiljer sig från det till and-

ra länder. Det blir många små projekt och inga pengar som kanaliseras till regimen. Sida arbetar mestadels med svenska parter och deras samarbetsparter i Vitryssland.

EU har drivit en mer restriktiv politik mot Vitryssland medan Sverige har stått för en bredare samarbetslinje. Sveriges politik har under senaste året vunnit mark i EU, och flera länder har idag en öppnare hållning till Vitryssland. I april beslutade EU till exempel att öppna en delegation i Minsk, dock utan ambassadör.

– Vi tror på exponering av svenska och europeiska värden, så att vitryssar får se hur det kan fungera i andra länder, säger Kristina Henschen. På sikt kan det skapa en kritisk massa av människor som ser möjligheten till förändring.

EU-längtan. Målet för den svenska strategin med Vitryssland är marknadsekonomisk förändring, demokratisering och EU-närmande. Bilden är från en Tjernobyilmarsch i Minsk i april i år.

FAKTA • BISTÅNDET TILL VITRYSSLAND

Sveriges bistånd ska fördubblas från dagens 45 miljoner kronor/år under strategiperioden 2007–2010. Den svenska regeringen planerar en ambassad i Minsk. Sida hoppas snart kunna sända ut en handläggare.

RYSSLAND

Snabbare utfasning än planerat

I vårbudgeten skar regeringen ner Rysslandssamarbetet med 40 miljoner kronor jämfört med vad som tidigare planerats för utfasningsperioden. Drygt hälften av de projekt som pågår måste därmed avslutas tidigare än planerat.

Nu är handläggarna på Sida i full färd med att omförhandla kontrakt och meddela parterna, som driver samarbetet, de nya villkoren. De flesta tar det med jämnmot men några har blivit besvikna.

– Målsättningen för utfasningen är att

förankra resultaten, se till att erfarenheterna sprids och att verksamheten kan fortsätta och gå över i reguljärt grannlandssamarbete, säger Elsa Håstad, chef

för den enhet på Sida som administrerar Ryssland. Nu får vi istället hålla på med nya kontrakt och minskade budgetar.

FAKTA • UTVECKLINGSSAMARBETET MED RYSSLAND

Rysslandssamarbetet har varit ett av Sidas största med en budget på över 300 miljoner kronor 2006. Samarbetet har inriktats på demokrati, social säkerhet, miljö och ekonomisk omvandling.

Beslutet om utfasning kom 2005 och motiverades med Rysslands ekonomiska tillväxt. Miljösamarbetet och en del av stödet till mänskliga rättigheter kommer dock att fortsätta.

Sida stöder sexuella minoriteter

Människor med annan sexuell läggning än den heteronormativa drabbas över hela världen av diskriminering och utanförskap. Sida har nu antagit en handlingsplan för homo-, bi- och transsexuella.

Zvonimir Dobrovic och Gordan Bosanac från organisationen Queer Zagreb arbetar för att öka toleransen i Kroatien för homo-, bi- eller transsexuella. Stödet från Sida har varit viktigt för dem.

– Vi arbetar så öppet som möjligt. Det skrämmer visserligen bort en del gay-personer, som inte vill skylta, men det viktigaste är att allmänheten vänjer sig vid oss.

Det säger Zvonimir Dobrovic och Gordan Bosanac från organisationen Queer Zagreb i Kroatien, en av de organisationer på Balkan som arbetar för HBT-personers rättigheter (HBT = homo-, bisexuella och transpersoner). Sida har, genom Palmecentret, varit Queer Zagrebs viktigaste bidragsgivare.

Idag är de etablerade. Deras årliga "Queerfestival" har växt till en av de största i Europa och tillsammans med andra HBT-aktivister på Balkan ordnar de årliga sommarläger. Stödet från Sida har nu upphört. Opinionen har svängt, menar Zvonimir och Gordan.

– Idag har vi media med oss och det innebär att många heterosexuella också lockas till våra evenemang. Kvinnorörelsen stöder oss också.

Men normen i Kroatien är fortfarande den traditionella machokulturen. Våldet mot kvinnor är utbrett och kommer man

utanför Zagreb är det mycket svårt för HBT-rörelsen att verka.

– Homosexualitet kopplas ofta ihop med dåliga saker, säger Zvonimir och Gordan. Och de kroatiska politikerna är fortfarande kvar i garderoben...

- Sida har antagit en handlingsplan för arbetet med HBT-frågor som ses som en del av arbetet med mänskliga rättigheter. HBT-personer förföljs och förtrycks i många länder. De är ofta marginaliserade och har små möjligheter att påverka sina liv. Situationen i östra Europa och på Balkan skiljer sig knappast från resten av världen.

– Allmänt sett är attityden mot HBT-personer inte särskilt tolerant i våra länder, även om det finns gradskillnader, säger Peeter Kaaman på Europaavdelningen, som varit med och tagit fram handlingsplanen.

– De lever ofta ett psykiskt påfrestande dubbelliv. De riskerar att bli av med sina jobb, stötas ut ur sin familj och utsätts för våld.

Sida stöder HBT-organisationer över hela västra Balkan och i andra östländer. I Moldavien har Sida stött arbetet mot diskriminering av HBT-personer genom Svenska Helsingforskommittén, SHC, som försöker få in perspektivet om icke-diskriminering i utbildning av domare och poliser och stöder Pride-festivaler. Den moldaviska organisation som driver HBT-frågorna, Genderdoc, har stärkts och deltar nu i referensgrupper för lagstiftning. Det har bland annat lett till att uttrycket "sexuell läggning" förts in i lagstiftningen mot diskriminering.

Sida har också haft en dialog med justitieministeriet om hur man ska driva HBT-frågorna ur ett EU-perspektiv.

Att motståndet från myndigheterna är starkt visade sig när en Pride-marsch, arrangerad av Genderdoc för tredje året i rad stoppades. Trots att både Europadomstolen och Moldaviens högsta domstol förklarar att ett sådant beslut går emot de mänskliga rättigheterna. Skälen var att marschen skulle hota den allmänna ordningen och de kristna värdena.

I KORTHET

Exklusivt för Kosovo

Kommer FN:s förväntade beslut att ge självständighet till Kosovo att bli prejudicerande för andra konflikter? Det hävdas av dem som är emot fredsmäklaren Martti Ahtisaaris förslag. De exempel man brukar ta är Tjetjenien, som skulle kunna få stöd för kravet på självständighet från Ryssland. Men även den olösta konflikten kring Nagorno-Karabach mellan Azerbajdzjan och Armenien, och utrytarrepublikerna Sydossetien och Abchazien i

Georgien och Transnistrien i Moldavien.

När Ahtisaari deltog i ett Sidaseminarium om Kosovo i maj gjorde han det klart att ett FN-beslut om Kosovos självständighet inte alls får prejudicerande effekt.

– Jag har under trettio år hanterat många konflikter, från Namibia till Nordirland. Alla har varit olika och varför skulle då säkerhetsrådets beslut i detta fall bli prejudicerande, frågade han retoriskt?

Vi kan inte avstå från att lösa Kosovos problem därför att det eventuellt skulle kunna påverka de konflikter som pågår i Ryssland eller andra delar av före detta Sovjetunionen.

- En dokumentation av Sidas Kosovodag 7 maj finns att läsa på Sidas hemsida www.sida.se/medieservice.

Bara för Kosovo. Politisk jeansreklam i huvudstaden Pristina.

PÅ NYA JOBB

- **Anna Druftva**, landstrateg för Tadzjikistan.
- **Kristina Henschen**, landstrateg för Vitryssland.
- **Jesper Hörnberg**, landstrateg för Moldavien.
- **Nina Strandberg**, landstrateg för Georgien.
- **Annlouise Olofsson**, privatsektorutveckling på Balkan.
- **Gunnel Unge**, landstrateg för Kosovo.

Östlövet – ständigt aktuell

Följ vad som händer med Sveriges bistånd till östra Europa, Västra Balkan och Centralasien. Du gör det genom att prenumerera på Östlövet – det är gratis! Mejla din postadress till ostlovet@sida.se eller gå in på www.sida.se/ost och prenumerera där.

Inget stenhårt njet!

HALLÅ DÄR Marianne Hultberg, Sidas utsände vid Sveriges generalkonsulat i S:t Petersburg, hur går det med utfasningen av utvecklingsarbetet med Ryssland?

Mycket bra. Jag trodde det skulle vara kö utanför min dörr av folk som bönade och bad om fortsatt stöd så jag hade tränat på att säga ett stenhårt njet! Men istället deltar jag nästan varje vecka i intressanta avslutningskonferenser där de svenska och ryska parterna redovisar resultaten av sitt samarbete. De bjuder också in folk från andra regioner för att sprida resultaten.

Du var med och startade många av de här projekten för 10–12 år sedan. Hur har det gått?

Det tog lång tid att komma igång, särskilt i de sociala projekten eftersom det fanns ett motstånd hos myndigheterna mot att utlänningar blandade sig i. ”Vi tvättar vår egen smutsiga byk”, sa de. Men då sa vi att om de tar del av svenska erfarenheter så kan de kanske undvika fallgroparna. Så blev det och nu har Ryssland gått över till behovsprövad socialhjälp, som Sverige gjorde för 30–40 år sedan.

Blir det någon fortsättning på samarbetet?

Ryssarna säger att de nu får medel av staten för att kunna driva sina verksamheter. De säger också att de kan betala själva om de vill komma över till Sverige för en konferens eller studiebesök. Vi hoppas också att Östersjöenheten i Visby kan stödja fortsatta kontakter.

Hur ska samarbetet avslutas?

Med en stor konferens för alla parter i S:t Petersburg nästa vår, hoppas vi.